

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 marca 2024 r.,
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
sprawy **M. P.**,
skazanego z art. 158 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionych przez obrońców
od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 3 kwietnia 2023 r.,
sygn. akt VIII Ka 884/22, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego
w Białymstoku z dnia 13 czerwca 2022 r, sygn. akt III K 1818/20,

p o s t a n a w i a:

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadne;**
- 2) obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3) zasądzić od M. P. na rzecz oskarżyciela posiłkowego M. B. za kwotę 720 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym w postaci sporządzenia odpowiedzi na kasację.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 13 czerwca 2022 r. (sygn. akt III K 1818/20) M. P. został uznany winnym czynów z art. 158 § 1 w zw. z art. 31 § 2 k.k. oraz z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. Wymierzono mu na

podstawie art. 91 § 2 k.k. karę 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2023 r. (sygn. akt VIII Ka 884/22) utrzymał wyrok w mocy, modyfikując jedynie w pewnym zakresie opis jednego z przypisanych czynów.

Od tego orzeczenia kasacje wnieśli obrońcy skazanego.

Adw. E. L. zarzuciła wyrokowi:

„1. rozpoznanie sprawy karnej na rozprawie przed Sądem Okręgowym w Białymstoku jako sądem II instancji w składzie jednoosobowym w oparciu o art. 14fa ustawy z dnia 02.03.2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych pomimo, że nie było to konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i 31 ust. 3 Konstytucji RP), co stanowiło ograniczenie prawa oskarżonego do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), a w konsekwencji powyższe stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą w postaci nienależycie obsadzonego Sądu, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.,

2. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 433 § 1 i 2 k.p.k., w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 438 k.p.k., w zw. z art. 447 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 42 ust. 2 i 3 Konstytucji RP w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 EKPCz w zw. z art. 2 protokołu 7 do EKPCz polegającą na nienależytym rozpoznaniu zarzutów apelacyjnych wyartykułowanych w apelacji obrońcy adwokat E. L. , sprowadzających się do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na uznaniu, że oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów podczas gdy wspomniane ustalenia w zakresie czynu z dnia 03.08.2019 r. poczyniono bez uwzględnienia faktu odmiennych wersji wydarzeń przedstawianych przez J. K. i z pominięciem okoliczności, że w aktach sprawy brakuje dokumentacji medycznej pokrzywdzonego, jak też opinii sądowo-medycznej, z której wynikałby zakres doznanych przez oskarżyciela obrażeń i ich skutki dla jego zdrowia, jak też bez skonkretyzowania znamienia „narażenia” niezbędnego dla wypełnienia znamion przestępstwa pobicia oraz bez rozważenia kwestii umyślności bądź jej braku w

zachowaniu oskarżonego, zaś w zakresie czynów z dnia 19.10.2019 r. poczyniono z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów, podczas gdy ww. wnioski miały się przysłużyć możliwości pełnej i całościowej oceny wszelkich dowodów dotychczas zgromadzonych w aktach sprawy efektem zaś ww. naruszeń było pozbawienie strony skarżącej prawa do rzetelnego procesu odwoławczego, także w aspekcie standardu wskazanego w art. 6 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

3. *rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. poprzez: oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki śledczej i badań audiowizualnych z Biura Ekspertyz Sądowych Wydziału ds. Informatyki Śledczej na okoliczności szczegółowo opisane w pismach procesowych z dnia 09.06.2021 r. i 04.03.2022 r. podczas gdy ze znajdującej się w aktach sprawy opinii prywatnej dotyczącej analizy plików monitoringu wynika, że znaleziono w jej trakcie nienaturalny dla kamer przeskok czasowy z godz. 23:43 na godzinę 23:54, co może świadczyć o ingerencji w pracę urządzenia nagrywającego lub usunięciu części nagrania z nośnika — co spotkało się z uzasadnieniem Sądu, że nie wiadomo jakie nagrania zostały biegłemu opiniującemu prywatnie dostarczone przez matkę skazanego i nie wykazano, by biegły dysponował profesjonalną wiedzą specjalistyczną, tymczasem wspomniane winno być wyjaśnione w drodze opinii biegłego sądowego, o co wnioskował obrońca oskarżonego oraz poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii 2 biegłych z zakresu medycyny sądowej i kryminalistyki na okoliczności szczegółowo wskazane w piśmie obrońcy oskarżonego z dnia 9 czerwca 2021 r., podczas gdy decydującym kryterium prawidłowości kwalifikacji prawnej czynu nie jest wyłącznie skutek czynu, ale również zamiar sprawcy czynu, który ustalać należy m.in. poprzez ustalenie dokładnego przebiegu zdarzenia, co nabiera szczególnego znaczenia wobec jego dynamiki i braku jego jednoznacznych opisów ze strony świadków, których zeznania Sąd uznał za wiarygodne w sprawie — pomimo że ustalenie ww. okoliczności wymagało wiedzy specjalistycznej i było niezbędne do czynienia ustaleń w zakresie winy i sprawstwa oskarżonego.”*

Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Adwokat Ł. T. wyrokowi zarzucił:

„1/ wystąpienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 par. 1 pkt 2 k.p.k. polegającej na rozpoznaniu sprawy na rozprawie odwoławczej w składzie jednoosobowym, gdy tymczasem rozpoznanie sprawy karnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 14fa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP),

2/ art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt. 5 k.p.k. w zw. z art. 170 § 2 i 4 k.p.k. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z opinii z zakresu informatyki, w sytuacji gdy ze złożonej do akt sprawy opinii prywatnej tj. „analizy plików z monitoringu” wynika, iż na nagraniu z miejsca zdarzenia (monitoringu przy lokalu „C. ”) znaleziono nienaturalny dla kamer przeskok czasowy z godziny 23:43 do 23:54, co może oznaczać ręczne wyłączenie kamery lub usunięcie części nagrania nośnika - co Sąd odwoławczy skwitował jednym stwierdzeniem, że nie jest wiadomo jakie nagrania zostały biegłemu opiniującemu prywatnie dostarczone przez matkę skazanego i nie wykazano by biegły dysponował profesjonalną wiedzą specjalistyczną - gdy tymczasem należało poddać to weryfikacji w drodze opinii sądowej, o co wnioskowała obrona,

3/ art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych okoliczności, iż na dowodzie rzeczowym w postaci noża brak było śladów linii papilarnych oskarżonego M. P. , a osoby uczestniczące w zdarzeniu nie widziały, aby oskarżony M. P. ugodził nożem pokrzywdzonych - Sąd odwoławczy skwitował powyższe stwierdzeniem, iż skazany

przyznał się, że w/w nóż stanowił jego własność, a „nóż w ręku oskarżonego” (a nie ugodzenie nożem pokrzywdzonych - str. 19 uzasadnienia) widzieli świadkowie: Ł. B. i K. B., D. B. i K. D. - co nie jest jednak tożsame z ugodzeniem nożem pokrzywdzonych przez M. P. , do czego Sąd odwoławczy nie odniósł się już wcale,

4/ art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na tym, że Sąd Okręgowy nie poddał wszechstronnej i rzetelnej analizie zarzutów sformułowanych w apelacji oraz nie ustosunkował się w sposób wyczerpujący w uzasadnieniu wyroku do podnoszonych zarzutów:

a/ wskazujących na naruszenie zasad bezstronności i swobodnej oceny dowodów poprzez oparcie orzeczenia o winie M. P. wyłącznie na zeznaniach pokrzywdzonych i osób z pokrzywdzonymi powiązanych, podczas gdy osoby uczestniczące w zdarzeniu nie widziały, aby oskarżony M. P. ugodził nożem pokrzywdzonych D. B. i M. B. , a nadto opierały się w głównej mierze na domysłach i spekulacjach uczestników przyjęcia, co w konsekwencji poddaje pod wątpliwość walor dowodowy ich depozycji,

b/ kwestionujących wiarygodność zeznań pokrzywdzonych, które charakteryzują się licznymi sprzecznościami wewnętrznymi, które nie zostały usunięte w toku postępowania - pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych okoliczności, iż zeznania R. B. oraz Ł. B. złożone na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego różniły się w taki sposób, że nieścisłości te same w sobie powinny skutkować szczególną ostrożnością w ocenie wartości dowodowej zeznań tych świadków, czego w postępowaniu przed Sądem I instancji zabrakło, a co skutkowało przyjęciem błędnego stanu faktycznego obejmującego przebieg zdarzenia z dnia 19 października 2019 r. i przypisaniem oskarżonemu odpowiedzialności za zarzucone mu czyny,

c/ pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych istotnych okoliczności wynikających z zeznań P. F. , S. M. , W. K., K. B. i J. G. którzy wskazywali, iż uczestnicy przyjęcia z dnia 19 października 2019 r. byli agresywni wobec oskarżonego, co poddaje w wątpliwość ich wiarygodność, w szczególności, że żaden z bezpośrednich świadków zdarzenia z dnia 19 października 2019 r. , nie

widział aby oskarżony ugodził nożem pokrzywdzonych, a ich wiedza na ten temat opierała się w głównej mierze na domysłach i spekulacjach tych osób,

d/ pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych okoliczności, iż świadkowie zdarzenia z dnia 19 października 2019 r., mieli ograniczoną możliwość percepcji otoczenia z uwagi na fakt, iż w chwili zdarzenia byli pod znacznym wpływem alkoholu, a tym samym ich zeznania powinny być ocenione ze szczególną ostrożnością, czego zaniechano przy rozpoznaniu sprawy przez Sąd I instancji.”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje okazały się bezzasadne w stopniu oczywistym.

W odniesieniu do wspólnie postawionego zarzutu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 par. 1 pkt 2 k.p.k. uznać go należy za niezasadny. Sąd Najwyższy wielokrotnie rozpoznawał kasacje w sprawach karnych, gdzie w składzie sądu odwoławczego w związku z regulacjami, na jakie wskazują skarżący orzekał jeden sędzia. W odniesieniu do przepisu art. 14fa wskazanej ustawy nie tylko obowiązuje domniemanie konstytucyjności, ale również w orzecznictwie nie formułowano jak dotąd zastrzeżeń natury konstytucyjnej. Co więcej, przepis ten stanowił wręcz niekiedy podstawę przyjęcia wystąpienia *in concreto* właśnie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i uchylenia zaskarżonego kasacją wyroku sądu odwoławczego (por. np. w sprawach I KK 448/22 czy V KK 194/22). W żadnej z nich nie uznano, że taka konfiguracja stanowi niekonstytucyjne ograniczenie prawa do sądu. Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 września 2023 r. (sygn. akt II KS 33/23), w przeciwieństwie do spraw cywilnych, których dotyczyła uchwała 7 sędziów z dnia 26 kwietnia 2023 r., (III PZP 6/22) w sprawach karnych wprowadzenie przepisu art. 14fa wskazanej ustawy nie zmodyfikowało istotnie kwestii składu sądu odwoławczego, skoro zasadą było już jednoosobowe orzekanie w instancji odwoławczej zgodnie z art. 449 § 2 k.p.k. Konkludując, nie sposób automatycznie przyjmować, że wprowadzenie art. 14fa

wspomnianej ustawy w analogiczny sposób rzutuje na sprawy karne, co art. 15zzs1 ust. 1 pkt 4 tejże ustawy na sprawy cywilne, a zatem że art. 14fa omawianej ustawy w analogiczny sposób ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) co drugi z przywołanych przepisów. W niniejszej sprawie argumentacja zaprezentowana przez obu skarżących, mimo, iż niewątpliwie ukazuje pewne problematyczne obszary funkcjonowania tzw. przepisów covidowych, nie zawiera takich racji, które nakazywałyby uchylenie wyroku Sądu odwoławczego z uwagi na wadliwy skład.

Kasacja adw. Ł. T. jest niezasadna dlatego, że jej uzasadnienie (poza zarzutem wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej) stanowi zdawkową parafrazę treści petitum samej kasacji, bez przedstawienia argumentów, które mogłyby przekonać Sąd Najwyższy o rażącym naruszeniu standardu kontroli odwoławczej. Trudno merytorycznie odnieść się do tak sformułowanego nadzwyczajnego środka odwoławczego. To na skarżącym kasacyjnie ciąży obowiązek wykazania błędów o takim natężeniu, że utrzymanie w obrocie prawomocnego wyroku byłoby rażąco niesprawiedliwe.

Kasacja adw. E. L. jest niezasadna, gdyż pomimo nominalnej obszerności sprowadza się w zasadzie do wyrażenia po raz kolejny odmiennego poglądu na przebieg zdarzenia i pomija w sposób nie do końca zrozumiały precyzyjne wypowiedzi Sądu odwoławczego.

Tytułem przykładu skarżąca zarzuca, że *„Sąd ten nie wyjaśnił okoliczności, że na dowodzie rzeczowym w postaci noża brak jest śladów linii papilarnych oskarżonego, a osoby uczestniczące w zdarzeniu nie widziały aby oskarżony ugodził nożem pokrzywdzonych. Sąd II instancji ustalił w ww. zakresie, że skazany przyznał się, że ww. nóż stanowi jego własność, a nóż w ręku oskarżonego widzieli świadkowie Ł. B., K. B., D. B. i K. D.”*

Uważna i nie wybiórcza lektura uzasadnienia wyroku Sądu II instancji prowadzi do wniosku, że ten dokładnie wyjaśnił zasygnalizowane wątpliwości apelującej, wskazując, że *„uwadze tych skarżących umknęło, że oskarżony M. P. w złożonych wyjaśnieniach przyznał, że miał nóż podczas zdarzenia, potwierdził, że go wyjął i rozłożył, natomiast utrzymywał, że demonstrował go w samoobronie bo*

był bity i kopany przez kilka osób. (...) Oskarżony co istotne przyznał, że nóż zabezpieczony w sprawie na zdjęciu jest jego, które to wyjaśnienia podtrzymał przez Sądem na rozprawie głównej. Wbrew twierdzeniom obojga obrońców, osoby uczestniczące w zdarzeniu z 19 października 2019 r. widziały nóż w ręku oskarżonego M. P. . W szczególności uwadze skarżących umknęło, że świadek R. B. zeznał, że widział nóż w ręku M. P. bezpośrednio przed zdarzeniem przed lokalem. Także inni świadkowie konsekwentnie utrzymywali, że podczas zdarzenia w dniu 19 października 2019 r. widzieli nóż w ręku oskarżonego M. P. .” Sąd przy tym powołuje się na konkretne karty postępowania, na których znaleźć można dokładne informacje potwierdzające powyższe spostrzeżenia.

Nie można zatem uznać za trafną kasacji, która formalnie kwestionuje sposób rozpoznania apelacji, ale na uzasadnienie tego nierzetelnie i wybiórczo przytacza wypowiedzi Sądu lub bez uzasadnienia niektóre pomija. Trudno merytorycznie odnieść się do tak skonstruowanej kasacji.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[ms]